

OECD-FAO Agricultural Outlook 2009

Summary in Swedish

OECD-FAO:s jordbruksöversikt 2009

Sammanfattning på svenska

Översikten i sammandrag

- De makroekonomiska villkor som bildar underlaget för den här halvtidsrapporten på grundval av OECD:s och Världsbankens ekonomiska halvtidsprojektioner från december 2008, fortsätter att utvecklas snabbt på grund av den pågående finansiella och ekonomiska krisen. På grund av turbulensen i den makroekonomiska miljön måste grundprojektionerna tolkas försiktigt. De eventuella effekterna av denna fördjupade ekonomiska kris på grundprojektionerna har analyserats både kvalitativt och kvantitativt i föreliggande rapport, även om en bedömning av den fulla effekten av den nuvarande globala kredittorkan och ekonomiska åtstramningen på jordbruksmarknaderna ligger utanför den här översiktens ämne.
- Förra året ökade tillgången till jordbruksprodukter mer än väntat, särskilt i industriländerna, och oljepriserna är mycket lägre, vilket har lett till betydligt lägre råvarupriser i jämförelse med toppnoteringarna 2007-08. Fortsatt svaghet i den allmänna ekonomin kommer att dämpa råvarupriserna ytterligare under de närmaste två-tre åren, varefter de borde stärkas med den ekonomiska återhämtningen.
- Situationen varierar från vara till vara, men genomsnittspriserna i reala termer (inflationsrensade) för de närmaste tio åren framöver är fortfarande prognostiserade på eller något över de nivåer som gällde

under tioårsperioden innan 2007 och 2008 års toppnoteringar. De genomsnittliga spannmålspriserna väntas bli 10-20 procent högre i reala termer i förhållande till 1997-2006, medan realpriserna på vegetabiliska oljor väntas stiga med drygt 30 procent.

- Köttpriserna i reala termer väntas inte överstiga genomsnittsvärdena för perioden 1997-2006, samtidigt som minskade konsumentinkomster i början av prognosperioden kommer att gynna en övergång till billigare köttsorter, t.ex. kyckling i stället för nötkött. Genomsnittpriserna i reala termer för mejeriprodukter kommer troligen att bli något högre under perioden 2009-18 i förhållande till 1997-2006, uppdrivna av stigande priser på energi och vegetabilisk olja, varvid en tolvprocentig ökning av de genomsnittliga smörpriserna blir det mest iögonfallande inslaget.

- Trots de avsevärda effekterna av den globala finanskrisen och av lågkonjunkturen på samtliga näringslivssektorer, väntas jordbruket klaras sig relativt bättre till följd av den senaste perioden av relativt höga inkomsters och en relativt prisokänslig efterfrågan på mat.

- Utsikterna för världsekonomin är nu mörkare än tidigare under det år då denna översikt utarbetades. I gengäld innehåller översikten bl.a. en specialstudie av jordbrukets motståndskraft mot ekonomisk recession. Analysresultatet tyder på att minskningarna med avseende på jordbrukspriser, jordbruksproduktion och konsumtion av jordbruksprodukter, kopplat till lägre inkomster, troligen blir måttliga, förutsatt att den ekonomiska återhämtningen börjar inom två till tre år.

- Denna specialstudie presenterar en bedömning av en ännu djupare och mer utdragen recession med lägre BNP och lägre inkomster än i översiktens grundvariant. Efterfrågan på dyrare animaliska livsmedelsprodukter, t.ex. nötkött, griskött och mejeriprodukter, skulle drabbas värst. Nötköttpriserna skulle vara cirka nio procent lägre än de i grundvarianten prognostiserade priserna. De lägre spannmåls- och biobränslepriserna, kopplade till scenarierna med lägre BNP, var endast omkring hälften av dem för animaliska livsmedelsprodukter. Beträffande spannmålen var majspriserna mest reaktiva på lägre BNP, vilket beror på de främst används som ingrediens i mat, snarare än som biobränsle.

- I specialstudien ingår också en översikt över hur jordbrukssektorn påverkas av turbulensen på finansmarknaderna och den ekonomiska krisen, från leverantörer av råvaror till detaljhandeln. Sektorn förefaller rida ut stormen ganska bra hittills. Nedströmssektorerna upplever dock svårigheter att få tillgång till krediter. Åtstramningar av handelskrediterna har avsevärda effekter på företagen, och om denna torka på kreditmarknaderna håller i sig skulle företagens styrbarhet kunna äventyras. Tillgången till krediter sågs som nyckelfrågan, särskilt av de mindre företag, både inom och utanför OECD, som ingår i

studien.

- Specialstudien undersöker även jordbruksprisernas känslighet för råoljepriserna. Energi- och jordbruksproduktpriserna har blivit mycket mer inbördes beroende med dagens storskaliga, industrialiserade jordbruk, med mer bearbetningsprocesser och fler transporter samt med biobränsleindustrins framväxt (gäller särskilt majs, oljevaxter och sockerbaserade råmaterial). Råoljepriserna är synnerligen rörliga, och några projektioner ligger bra högre än de som använts i den här översikten.

- Det råoljepris på medellång sikt som antagits för grundvarianten är ca 60 procent högre än genomsnittet i reala termer för perioden 1997-2006, med en måttlig ökning till 70 USD per fat vid prognosperiodens slut. Om råoljepriserna steg till nivån 90 till 100+ USD per fat - ett antagande som användes i förra årets översikt, skulle jordbrukspriserna ligga avsevärt högre. Största effekten skulle bli på spannmål, främst på grund av minskad spannmålsproduktion med högre produktionsmaterialkostnader, men även ökad efterfrågan på råmaterial för biobränslen.

- Biobränslemarknaderna beror i allt högre grad på lagstiftning om obligatorisk användning, men framtidsutsikterna är fortsatt osäkra på grund av sådana oförutsägbara faktorer som råoljeprisernas framtida utveckling, skiftande politiska ingrepp och utvecklingstendenser i andra generationens teknologi. Biobränslena kommer att behöva kämpa med relativt låga fossilbränslepriser så länge som råoljepriserna ligger kvar på nivån 60-70 USD, vilket är utgångspunkten för de flesta projektionerna i den här översikten, även om politiska stödprogram för biobränsle stöttar etanol- och biodieselpreiserna och produktionen av dem. En projekterad snabb expansion av biobränsleproduktionen för att tillgodose behoven vid obligatorisk användning kommer att fortsätta att pressa upp priserna på sådana råvaror som vete, majs, oljevaxter och socker.

- Så snart som den ekonomiska återhämtningen börjar, kommer största delen av jordbruksproduktionen och konsumtionen av jordbruksprodukter att fortsätta härröra från utvecklingsländerna. Det är särskilt uppenbart för råvaruprodukter, där de främsta pådrivande krafterna är inkomstökningar och befolkningstillväxt med tendenser till matvanor med ett större inslag av animalieprotein och fortsatt urbanisering.

- För nästan alla varor gäller att projekterad ökning av import och export i utvecklingsländerna överstiger OECD-ländernas. Fortsatt ökning av handeln mellan länderna på södra halvklotet är en nyckelparameter i översikten. Ändå kommer OECD-länderna att fortsätta att dominera exporten av vete, andra spannmål och alla mejeriprodukter.

- En av huvudpunkterna i förra årets översikt var det stora lyftet bland matpriserna i anslutning till de stigande råvarupriserna. Även om råvarupriserna sedan dess har sjunkit, har matpriserna legat kvar på höga nivåer i många länder. Inflationen hos matpriserna har likväl avmattats. Under de tre- och sexmånadersperioder som avslutades i februari 2009 har nedgången i livsmedelsprisindex accelererat i många länder.
- Enligt en färsk FAO-studie, där man använder mer långsiktiga befolknings- och inkomstprojektioner, behöver livsmedelsproduktionen ökas med mer än 40 procent fram till 2030 och med 70 procent till 2050 i jämförelse med nivåerna 2005-07. Det finns avsevärt mer mark tillgänglig för användning inom jordbruket. Omkring 1560 miljoner hektar skulle kunna läggas till de nuvarande 1,4 miljarderna hektar spannmålsmark. Över hälften av denna tilläggsmark finns i Afrika och Latinamerika. Dessa regioner står för den större delen av den tillgängliga mark som har den högsta lämplighetsklassen för regnvattensberoende spannmålsproduktion. Utbyggnaden av odlingsbar mark har dock hittills gått långsamt, och att ta in mer sekundär mark i produktionen kan innebära avsevärda investeringar och lägre genomsnittliga avkastningar, samtidigt som man eventuellt ådrar sig kostnader för samhälls- och miljöproblem.
- Spannmålsodlingens och boskapsuppfödningens produktivitet fortsätter att långsamt öka i ett längre perspektiv, åtminstone i de mest produktiva områdena, och det finns en avsevärd potential för ytterligare ökning under de kommande 10-20 åren. För att dra nytta av denna potential behöver man ta fram och anpassa nya teknologier, men de offentliga investeringarna i jordbruksforskning ökar nu långsammare. I många regioner, t.ex. Central- och Östeuropa och Subsahariska Afrika, kan produktiviteten höjas avsevärt med hjälp av existerande teknologier med bättre tillgång till råmaterial, infrastrukturutveckling och accessoriska tjänster.
- Jordbruket står för drygt 40 procent av vattenanvändningen i OECD-länderna, och användningen har varit ökande. Bevattning svarar för 99 procent av denna användning, och större utvecklingsländer som Kina och Indien har stora arealer under bevattning. FAO förutspår en kraftig dämpning av expansionen av den bevattnade arealen, och framtidens jordbruksproduktion kommer att bli allt mer beroende av tillgången till vatten.
- Klimatförändringar är också en viktig variabel i framtidens produktionsmöjligheter. De kommer helt klart att öka riskerna för såväl vattenbrist som översvämningarnas incidens och grad av allvar och kommer troligen att flytta produktionsgränserna.
- Bakom denna tämligen positiva översikt över jordbruksvarumarknaderna ligger en mer oroande historia om hunger och livsmedelsosäkerhet för cirka en miljard människor. Livsmedels-

säkerhet handlar inte bara om att på kort sikt lösa de mest trängande problemen; det handlar också om att angripa de mer långsiktiga problemen fattigdomslindring och ekonomisk tillväxt. Större investeringar i jordbruket, effektivare utvecklingsstöd och reformer inom handel och inrikespolitik är - alla - delar av lösningen.

© OECD 2009

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska. De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop/

Närmare upplysningar lämnas av *OECD Rights and Translation unit*,
Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org or by fax: +33 (0)1 45 2 30 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, F-75116 Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights/

